

seer at Kongerne bekræftede en Municipallov for en eller anden af Landets Kiøbstæder, medens de gave saadanne almindelige Kiøbstædelove. Forf. agter i næste Mödeaar at udføre denne Materie i Henseende til de andre Grene af den gamle danske Ret.

Historisk Classe.

Hs. Höiærværdighed Biskop *Münter*, Storkors af Dannebr., har forelagt Selskabet en Tegning af en ældgammel i Ruinerne af *Citium* paa Cypren funden phönicisk Sölvmynt, som den afdöde Professor *Clarke* i Cambridge har udgivet i hans Reisebeskrivelse, anden Deels første Bind. Mynten, som omtrent har Störrelsen, formodentlig ogsaa Vægten af en græsk *Tetradrachma*, forestiller paa den ene Side en paa Knæ liggende Vædder, paa den anden Side en Perlekrands med nogle phöniciske Bogstaver. Vædderen, og Myntens höie Alder, som hele Præget viser, har foranlediget Biskoppen til den Formodning, at det kunde være den *Kesitha* (כֶּסֶתָּה), som omtales i Moseb. XXXIII, 19, Josv. XXIV, 32, Job XLII, 11, og som endnu i vor Tidsregnings første Aarhundrede, ifölge Rabbi *Akibäs* Vidnesbyrd var giældende i Afrika under samme Navn: da de Grunde, som tale for at dette Ord betyder en *Mynt*, have større Vægt end de som ere anförte til Forsvar for den anden Mening, at et *Lam* derved skulde betegnes, og Intet med Rimelighed kan indvendes imod, at Phönicierne ved deres udbredte Handel allerede i Abrahams Tid have kiendt og brugt ikke blot tilveiet, men ogsaa præget Metal.

Professor *P. E. Müller* forelagde Selskabet en udförlig Afhandling om Kilderne til *Saxos* ni første Böger og disses Troværdighed. *Saxo* har i dette Tidsrum af sin Historie, der gaar fra *Dan* til *Gorm den Gamle*, kun saare lidt benyttet fremmede Skribentere; trende skrevne islandske Sagaer om *Amleth*, *Frode den Fredegode* og *Regnar*.

Lodbrog har han uden Tvivl kiendt, samt enkelte mundtlige Beretninger af Islænderen *Arnold* og nogle skrevne danske Kongelister. Det Allermeste har han hentet fra gamle Sange og danske Folkesagn, hvilke han ordnede efter følgende Grunde. *Saxo* gik ud fra den Sætning, at trende Folkestammer havde levet i Norden, først Jotuner, siden troldkyndige Aser, derpaa Börn af begge Slægters Sammenblanding (Heroer). I Spidsen for det Hele sætter han af etymologiske Grunde, *Dan* og *Angul*, *Gram* og *Skiold*, efter hvis Navne Lande og Konger bleve opkaldte. Derefter følger *Haddings* Historie og en *Frodes*, hvori *Jotuner* spille en Rolle. Nu skulde Asernes Bedrifter have fulgt, hvilke dreiede sig om kosmogoniske Myther, der vare blevne fortalte og forstaaede som historiske. Men fordi *Hother*, *Balders* Banemand, skulde have været en Søn af *Hothbroth*, og gamle Sange vidne om, at Kong *Helge* havde fældet en *Hothbroth*, om hvilken *Helge*, samt hans Søn *Rolf Krage* Sagnet vidste saa meget at fortælle; blev *Saxo* derved bragt til allerede i sin anden Bog at optage *Helges* og *Rolfs* Historie. — Tredie og fjerde Bog indeholder foruden de physiske Myther om Aserne især tvende Fortællinger, den om *Amleth*, der synes at være for største Delen opdigtet af den ovennævnte *Arnold*, og den virkelige gamle om *Vermund* og *Uffo*. Nu maatte *Saxo* anføre *Frode den Fredegode*, hvilken Sagnet angav som en af de ældste Leirekonger. De faae Træk, der vare nøie knyttede til Navnet, har en Islænder paa *Saxos* Tid forsætliggen udpyntet og bragt vilkaarligen i Forbindelse med de gamle Sagn om *Heden* og *Hogne*, *Asmund* og *Asvil*, *Arngrim* og hans Sønner. — *Saxo* synes at have modtaget dette, der udgiør hans femte Bog som et sammenhængende Heelt. Da *Frode* ifølge theologiske Grund antoges af *Saxos* Samtidige at have levet til *Christi* Tid, troede man her at have et fast chronologisk Punkt; den umiddelbare Følge blev, at alle de

foregaaende Tildragelser sattes flere Aarhundrede for høit op i Tiden; den middelbare at *Saxo* der havde anticiperet saa mange Begivenheder, og forlænget Tidsrummet, kom i Forlegenhed med at udfylde dette i en sammenhængende Fortælling. Den sierte Bog optages for største Delen af Sagnkredsen om *Stærkodder*, der ogsaa fremtræder i 7de og 8de Bog. Ikke nogen enkelte Saga, har *Saxo* fulgt, men søgt at forbinde norske, danske, svenske Sagn samt gamle Sange og give det mythiske et historiske Anstrøg. Der har kun levet een *Stærkodder*, *Ingils* Fosterfader, hvem Sagnet siden urigtigen lod deeltage i Bravallaslaget. Det faldt *Saxo* vanskeligt at udfylde Tidsrummet mellem *Ingild* og *Harald Hyldetand* han hensatte derfor her de Sagn om forskellige Halfdaner, af hvilke han sammensatte *Halfdan Bierggrams* Historie og Indholdet af fire historiske Ballader, som til hans Tid vare i Folkemunde: om *Othar* og *Syritha*, *Alger* og *Alvilde*, *Signe* og *Habor*, *Guritha* og *Halfdan*. *Harald Hyldetands* Historie er bygget paa ældgamle og i det Hele paalidelige Sagn, men deres mythiske Indklædning er siden blevet misforstaaet. Sangen om Bravallaslaget, *Saxo* har oversat, er uden Tvivl fra Begyndelsen af det tiende Aarhundrede. Tidsrummet mellem Bravallaslaget og Kong *Godefred* maatte atter efter *Saxos* Forudsætning blive meget for langt. Det udfyldes især med trende Fortællinger: om den grusomme Kong *Jarmerik*, om Longobardernes Udvandring under *Snio* og om Kong *Gorms* Reise: disse trende Sagnkredse have indvortes Lighed, de ere samtlige uhistoriske, ældre og yngre Sagn, Tydskt og Nordiskt, Hedenskt og Christeligt er i dem blandet paa en Maade, man endnu kan paavise. *Saxo* har ikke blandet disse Bestanddele, men *Snios* og *Jarmeriks* Historie vare danske romantiske Folkesagn, ikke ældre end det ellefte og tolvte Aarhun-

drede, i hvilke tyske Sagn og danske Minder vare blevne forbundne og udpyntede. *Gorms* Söreise er moralske Parabler i Anledning af Chrisendommens Indførelse blandede med misforstaaede cosmogoniske Myther. *Saxos* niende Bog optages fornemmeligen af *Regnar Lodbrogs* Historie. Der har kun levet een *Regnar* med dette Tilnavn som blev fældet i Engelland 793, og hvis Börnebörn hevnedes hans Död. *Saxos* Historie om *Regnar* er sammensat af nogle islandske Sagn om denne Konge, hentede fra hans Saga, nogle danske Sagn om Kongens Hustruer, en *Inter* paa Feldtslag, hentede fra *Regnars* Dödssang, og endeligen en langt yngre *Regnars* Historie, der kæmpede med en *Harald* om Riget. *Saxo* har i at bearbejde sine Materialier viist, naar et Par Skiödeslösheder undtages, al den Skiönsomhed, man kunde vente af en Datidens Klerk. Han har öst mindre af islandske Kilder, end man i Almindelighed antager; han har ingenlunde forsætliggen anvendt noget Træk af en fremmed Historie for dermed at udsmykke sit Folks Bedrifter, og man finder adskillige Spor, til at han ifölge historisk Kritik har forkastet Efterretninger, han ansaae for upaalidelige, om de end for hans Plan maatte have været ham velkomne.

Professor *J. Möller* har forelæst en Afhandling om Dannerkongen *Frederik den Andens* Mægling i udenlandske Religionsstridigheder med en Indledning om disse Stridigheders Beskaffenhed. Denne Undersøgelse blev fremkaldt ved Opdagelsen af nogle hidindtil utrykte Breve, vexlede imellem Kong *Frederik II.*, Kong *Henrik af Navarra (IV)* og de protestantiske Fyrster. Disse Breve bevise, hvad man hidindtil ikke vidste, at Kong *Henrik* allerede i Aaret 1578 henvendte sig til Danmarks Konge om Mægling og et godt Forord for de Reformerte hos Churfyrsten af Sachsen, og at *Frederik den Anden* virkeligen søgte et afdrage Churfyrsten fra de overilende Skridt, at indføre Concordie-